

Námsáætlun Seljaskóla veturinn 2026–2027

Árgangur:	10. bekkur	Námsgrein	Samfélagsgreinar
Tímabil:	2026–2027	Kennarar:	Júlíus Jóhannesson og Ottó Valur Leifsson

Áhersla árgangsins:

Lokastig unglingadeildar: Þjóðfélagsfræði, borgaravitund og samþætt samfélagsleg greining.

Í 10. bekk eru kröfur um sjálfstæði og dýpt vinnu nemenda. Nemendur eiga að geta vegið og metið, rökrætt, samþætt heimildir og hugtök, yfirfært þekkingu á nýjar aðstæður og sett fram sjálfstæða rökstudda niðurstöðu.

Lykilhæfni / vinnulag:

Að nemendur:

- Geti valið, metið og hagnýtt fjölbreyttar heimildir og beitt samfélagsfræðilegum hugtökum markvisst.
- Geti greint flókin samfélagsleg og siðferðileg málefni frá fleiri en einu sjónarhorni og tekið upplýsta afstöðu.
- Geti rökrætt, dregið sjálfstæðar ályktanir og miðlað niðurstöðum með hliðsjón af tilgangi og viðtakanda.
- Geti unnið sjálfstætt, nýtt leiðsögn markvisst og sýnt ábyrgð í samstarfi og lýðræðislegri samræðu.

Matsflokkar og leiðbeinandi vægi:

Matsgögn safnast fyrir hvern flokk yfir skólaárið. Einstök hæfniviðmið og æfingar eru notuð til að byggja upp hæfnina, en mat er tekið saman á flokkastigi. Vægið er leiðbeinandi meðan innleiðing nýs matskerfis stendur yfir.

Matsflokkur	Vægi	Áhersla í árganginum
Vinnulag	20%	Lokastig: hugtök, heimildir, gagnrýnin umræða, skoðanamyndun og miðlun.
Sjálfsmynd	15%	Félagsmótun, sjálfsþekking, ábyrgð og fjármál einstaklings.
Siðferði og trú	15%	Lífsviðhorf, siðferði og áhrif trúar/hugmynda á einstaklinga og samfélög.
Borgaravitund	30%	Lýðræði, stjórnkerfi, mannréttindi, velferð, samneysla og borgaraleg þátttaka.
Saga	20%	Söguleg þróun, fjölskyldan og hugmyndafræðilegt samhengi samfélagsbreytinga.

Lýsing og skipulag náms:

Í 10. bekk er þjóðfélagsfræði rauður þráður námsins. Nemendur skoða hvernig einstaklingurinn mótast af samfélaginu og hvernig samfélög skipuleggja reglur, lýðræði, stjórnmál, velferð, fjármál, mannréttindi og alþjóðleg samskipti. Trú, lífsviðhorf og söguleg þróun eru samþætt til að dýpka skilning á samfélagsbreytingum. Helsta námsefnið er „Á ferð um samfélagið“. Námsætni og sjálfsmynd eru samþætt í upphafi skólaárs og námsráðgjafi kemur að vinnu um framhaldsskóla og framtíðaráætlun. Á Google Classroom finna nemendur allar upplýsingar um þær lotur sem þau vinna í ásamt ítarefni, leiðbeiningum og skilahólfum fyrir verkefni.

Helstu lotur skólaársins:

Lota	Tímabil	Aðalmatsflokkur
Námstækni, sjálfsmynd og félagsmótun		Sjálfsmynd + Vinnulag
Fjölskyldan, reglur, viðmið og samfélagsbreytingar		Saga + Borgaravitund
Lýðræði, stjórnmál og stjórnkerfi		Borgaravitund
Mannréttindi og alþjóðasamfélagið		Borgaravitund + Vinnulag
Trú, lífsviðhorf og siðferði		Siðferði og trú + Saga
Samfélagið sem við viljum		Vinnulag + Borgaravitund

Kennsluaðferðir:

- Stuttar innlagnir og sameiginlegar umræður þar sem hugtök og samhengi eru skýrð.
- Einstaklings- og hópverkefni, samanburður, aðstæðugreiningar, heimildavinna og skapandi miðlun eftir viðfangsefnum.
- Leiðsagnarnám með skýrum markmiðum, fyrirmyndum, samtali, sjálfsmati og tækifærum til að endurskoða vinnu.
- Kröfur um sjálfstæði, heimildanotkun, greiningu og rökstuðning aukast stig af stigi frá 8. til 10. bekk.

Námsgögn:

- Á ferð um samfélagið – meginbók.
- Valið efni úr „Ég og samfélagið“ eftir viðfangsefnum.
- Fréttir, opinber gögn, vefheimildir og annað ítarefni frá kennara.
- Fræðslu- og heimildamyndir og stafræn verkfæri til heimildavinnu og miðlunar.

Námsmat / skil á verkefnum:

- Við útskrift munu nemendur fá lokaekunn sem byggir á meðaltali einkunnar úr þeim námslotum sem þau hafa unnið yfir árið. Einkunn er gefin eftir hverja lotu.
- Lokamat byggir á völdum matsgögnum sem tekin eru saman eftir matsflokkum og leiðbeinandi vægi. Ekki er gefin sérstök einkunn fyrir hvert hæfniviðmið; þátttaka/„virkni“ er aðeins metin þegar hún er hluti skilgreindrar hæfni.
- Dæmi um matsgögn eru verkefni um félagsmótun, samfélagsbreytingar, lýðræði, velferð/fjármál, mannréttindi, lífsviðhorf og samþætt lokaverkefni.
- Samkvæmt fyrirbyggjandi áætlun verður talna kvarði notaður við lokamat og vitnisburð 10. bekkjar vorið 2027. Útfærsla getur tekið breytingum eftir endanlegum leiðbeiningum MMS.